

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК ІІ

Ч. 162. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 20-го серпня 1943.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

VOL. II

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237 — 4-0807. Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1018

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

КАРИ ЗА ВІДМОВУ ПРАЦІ В ВОЄННИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт написав листа до президента Военної Робітничої Ради Вільяма Дейвіса з інструкціями, як ця рада має поводитися на випадок, коли робітники вийдуть на страйк або коли власники-господарі підприємств, що продукують воєнні матеріали, відмовляться виконати постанови закону. Ці заходи відносяться в першу чергу до копальні вугля, бо в цій ділянці ще не поладаний спір про платню та про контракт з власниками. За авторизацією президента кожен робітник-наємець, що відмовиться працювати в згаданих підприємствах, має бути потягнутий до військової служби, коли він є у поборовім віці. Юні, що підмовлять до страйку своїх членів, тратьть право до колектування місячних вкладок від членів з їх платні. Зібрані вкладки будуть перетримувати в третій руках, а не в касі юні. Власники підприємств, що не послухають таких заходжень, тратьть право управляти підприємствами і їх перебирає федеральний уряд під свою контролю.

Підвишка платні майнерам піде під наряду Военної Робітничої Ради.

На прохання власників копальні твердого вугля Военна Робітнича Рада згодилася взяти під наряду справу підвишки майнерської платні, а на наряду вівати представників власників копальні і урядовців Юні Злучених Майнерських Робітників, Джана Лунса і Томеса Кенеді.

ПОСИЛАЮТЬ ВОЯКІВ НА РОБОТУ ДО ФАРМЕРІВ.

ФОРТ ДІКС (Нью Джерзі). — Внаслідок прохання внесенного фармерами з південної частини стейти Нью Джерзі до Комісії Военної Сили, ця комісія дала дозвіл командантові військового табору в Кемп Дікс вислати 1,500 вояків на роботу до цих фармерів, що приготують консервовані фармерські вироби в бляшаних коробках. Коли така поміч не наспіла, тоді був би зруйнований цілий збір помідорів, який є незвичайно обильний цього року.

СКАВТОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ПОМІЧ У ШПИТАЛЯХ.

НЮ ЙОРК. — Від 1. січня наступного року організація скавтів з ньюорської округи вишле 900 хлопців на роботу при обслузі шпиталів, щоб не допустити до застою в медичній праці. Хлопці будуть головню займатися утриманням медичних інструментів. Їх робота буде безплатна.

ТРЕТЯ ЧАСТИНА ПРОДУКЦІЇ ГАЗОЛІНИ ІДЕ НА ВОЄННІ ПОТРЕБИ.

ВАШИНГТОН. — Із зростом активності літаків на європейським воєнним фронті зросло запотребування газоліни до великих розмірів. Урядовці обраховують, що третя частина всієї продукції газоліни на схід від Скельних гір піде на потреби воєнних операцій до кінця цього року, а 40 відсотків у наступним році. У минулому році лише 12 відсотків продукції йшли на потреби війська. Військові знавці не скривають факту, що 200 Американських Літаючих Фортець, які виконують налеті на Німеччину, зуживають 300,000 галлонів газоліни у своїх полетах до 1,000 або 1,500 миль. В часі кампанії в Тунісі в Африці зуживала американська армія 1,100,000 галлонів денно. Під теперішню пору працює в Злучених Державах 126 рафінерій газоліни, щоб заспокоїти домаганья.

ВИКИДАЮТЬ ЧЕРВОНІХ ІЗ РОБІТНИЧОЇ ЮНІ.

НЮ ЙОРК. — В Італійсько-Американській Робітничій Раді запала ухвала, щоб викинути з неї членів, які зраджують большевицький напрям. Організація обіймає 3000,000 робітників. „Червоні“ почали акцію за виступлення з юні, тимчасом більшість членів їх виключила. Між усуненими є й секретар юні.

АВТОМАТИЧНА ПІДОЙМА В ВОЄННИХ ПОВЗАХ.

ВАШИНГТОН. — Урядовці департаменту війни признають, що шофери, в воєнних тенках уживають автоматичної підойми („гір“) при виконуванні воєнних рухів. Тому американські тенки тепер належать до найшвидших у війні. Таких тенків уживано в кампанії в Північній Африці.

БІЛЬШЕ БЛЯШАНИХ КОРОБОК ВИТРАЧУЄТЬСЯ НІЖ ЗБЕРІГАЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Урядовці, що займаються збиранням бляшаних коробок („кен“) із консервованих харчів звертають увагу публики, що метал з цих бляшанок є чистий і дуже надається на виріб воєнних матеріалів. Однак із обчислень виходить, що публіка більше витрачує тих коробок, ніж їх зберігає. Іменно тижнево призбирається 2,000,000 коробок у місті, а викидається 5,000,000.

Прибуття Ідена на конференцію надає їй політичний характер

КВЕБЕК (Канада). — Важна у своїх наслідках Англо-Американська Конференція, що веде свої наряди під проводом Чорчила й Рузвелта, а при співпраці яких 400 експертів, набирає більше політичного характеру із прибуттям британського міністра закордонних відносин Антона Ідена. Ледви він тут з'явився, а вже почали вижидати теж приїзду американського секретаря закордонних справ Кордела Гола з Вашингтону. Надіються, що конференція займеться тепер ще такими справами як наладнання справи з Італією та Німеччиною, коли настане час безумовної здачі; дальше визнання Французького Комітету Національного Визволення; а також справа співпраці з Росією. Замітне, що в конференції не бере участі ні один обсерватор інших Об'єднаних Держав.

ФРАНЦУЗИ ОГЛОШУЮТЬ ОСТОРОГУ НА АДРЕСУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Делегат Французького Комітету Національного Визволення в Отаві, командант Габріель Боно, видав осторогу на адресу конференції на випадок, якщо вона не визнасть цього комітету учасниками конференції. Боно каже, що ціла будуча структура Європи потерпить від цього, коли французи не будуть брати участі як дорадники. Він твердить, що адміністрація АМГОТ-а в зайнятих французьких територіях в Африці є гірша, ніж німецька окупаційна адміністрація в Європі.

АВСТРИЙЦІ В АМЕРИЦІ НЕ Є ВОРОЖИМИ ЧУЖИНЦЯМИ

НЮ ЙОРК. — Федеральний Окружний Апеляційний Суд видав рішення, що німецька окупація Австрії і німецький розпорядок з 3. липня 1938 р. що австрійці стають автоматично горажанами Німеччини через окупацію, не має правної сили в Злучених Державах, бо Америка не признала цього розпорядку. Тому австрійські громадяни, що перебувають під теперішню пору в Америці, не вважаються за ворожих чужинців.

Аліантське радіо заповідає поневоленним народам, що зближається година визволення

ЛОНДОН. — Альжирське радіо, що є в руках Об'єднаних Держав, передало голос „Аліантської Начальної Команди“ про те, що станеться на воєнному полі в найближчий будучині. Зазначено, що очевидно годі проголосити, де і коли наступить новий удар Аліантів у ворога. Але підкреслено, що народи цього „поневоленого краю, що перший повстает аліантське визвольне військо, будуть про це повідомлені в останній мінуті“. А ця „мінута“ може бути вже недалеко. Отсі слова, як кажуть, мають відноситься в першу чергу до Франції, але вони так само актуальні для інших країв, від Греції аж до Норвегії, що ждуть на визволення. Це оповіщення є подібне до того, що сказав ген. Айзенговер ще 10. липня, коли заповів французам, що вони будуть повідомлені про годину визволення.

УСЕ ГОТОВЕ ДО ІНВАЗІЇ ІТАЛІЇ, МАВ ЗАЯВИТИ АЙЗЕНГОВЕР

МАДРИД (Еспанія). — Мадридське радіо подало, що ген. Айзенговер мав вислати президентови Рузвелтові і британському прем'єрови Чорчилеві заяву, що все є приготоване до інвазії Італії.

ВТРАТИЛИ НАГОДУ ОТВОРИТИ „ДРУГИЙ ФРОНТ“, КАЖУТЬ У СОВЕТАХ

МОСКВА. — „Красная Звезда“, советський військовий орган, пише про конференцію в Квебеку між президентом Рузвелтом і Чорчилем, а при тому зазначає, що Аліанти не використали цюгоорічної літньої советської офензиві і не вдарили на Німеччину з заходу, себто, не отворили „другого фронту“. Тільки така воєнна операція, кажеться далі, вкоротилаб значно протяг війни. Сицилійська кампанія, пише часопис, не відтягнула з советського фронту ні одної німецької дивізії, а таких є в Росії 211, а в решті Європи тільки 91. Ще кажеться, що німці не надіються цього року ніякого поважнішого наступу Аліантів, бо далі не відтягають війська з советсько-німецького фронту. Якщо в Квебеку радять над воєнною допомогою Советам, то, пише часопис, треба отворити негайно другий фронт проти Німеччини, і то з заходу, бо тоді німці будуть змушені відтягнути з советського фронту від 50 до 60 дивізій.

БУДУВАТИ БУДУЧИНУ НА АМЕРИКАНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИМ РЕАЛІЗМІ

ЛОНДОН. — Ерік А. Джанстон, президент Американської Торговельної Палати, заявив, що повоєнна англійсько-американська спільнота повинна бути будована на чистій дійсності, на фактах, а не на сентименті, побудованій на спільнім походженню, спільній мові, і т. п. Джанстон говорив на обіді, влаштованім в його честь Бритійською Торговельною Палатою. Він теж заявився проти „світових картелів“, які, як він казав, звичайний американець називає „економічним імперіялізмом“. А американці, казав він, є проти економічного імперіялізму в такий самий спосіб, як і проти політичного.

ОСЬ ТАКИМИ ГАРМАТАМИ ЗДОБУВАНО МЕСИНУ. — Сицилійська воєнна кампанія скінчилась, але легкоко вона не була. На образку бачимо тяжку американську гармату і американських гарматників, що доіжджають до такого місяця, звідки могли обстрілювати Месину, останню німецьку остую в Сицилії, яка вже є в руках Аліантів.

Аліанти бомбардували Німеччину з трьох тисяч літаків

ЛОНДОН. — Освітлено Аліантами рекорд у сьогочасній повітряній боротьбі: бомбардовано Німеччину безупинно на протязі 24 годин і то з трьох тисяч британських, американських та канадійських літаків. Те бомбардування обняло теж і німецьку столицю, Берлін, що досі зазнав уже 71 повітряних рейдів. Та спеціальну увагу звернено тим разом на щось інше. Ото перший раз бомбардовано тайну німецьку фабрику, збудовану в лісах в північно-східній Німеччині, в місцевості Пінемінде. На ту досі нігде не розголошену і нікому невідому фабрику скинено 1,500 тон вибухового матеріалу. Ось та фабрика дуже важна з цього боку, що там переведжено наукові досліди, як пізнавати положення літаків при помочі радія. Та ось трій рейд не обійшовся теж і без поважних аліантських втрат. Бритійці втратили 41 бомберів. Це є їхня друга щодо величини найбільша втрата, бо досі найбільша з них виносила 44 бомбери, що їх втрачено при рейді на Крефельд, дня 21. червня. Американці втратили 36 бомберів. Очевидно, що були втрати в літаках і по німецькому боці, які однак важко означити. Зате є фотографічні знімки про ту шкоду, яку заподіяно фабрикам, а вона велична.

ПРОБУЮТЬ „ВІДПЛАЧУВАТИСЬ“ . . .

ЛОНДОН. — Нод Британією літало до 50 німецьких літаків, що однак не заподіяли помітної шкоди, бо видно було, що вони розсипались тільки на те, щоби таким способом викликати в англійців вражіння, що над Англією повисла „хмара“ ворожих літаків.

АЙЗЕНГОВЕР ПРО „СПРАВЖНЮ ПЕРЕМОГУ“.

ГОЛОВНА АЛІАНТСЬКА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Ген. Двایت Д. Айзенговер, що провів війною в Сицилії, радий, що вона вже скінчилась, а заразом гордий, що це була „дійсна перемога“, та що аліантські вояки видали з себе все, що тільки моглоб видати найкраще військо в світі“. Генерал ще підкреслив тісну співпрацю між американськими і британськими частинами.

ВОЄННІ ВТРАТИ В СИЦИЛІЇ.

ГОЛОВНА АЛІАНТСЬКА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Штаб ген. Айзенговера подав статистичні дані про сицилійську кампанію. Очевидно, що це тяжко подати точні дані про ворожі втрати, бо це ще не є точно обраховане. Можна сказати однак з певністю, що до 10. серпня було в руках Аліантів в Сицилії 135,000 італійських та німецьких полонених, а вбитих і ранених було найменше 32,000. Усе те буде, очевидно побільшене. Аліантські втрати в вбитих і ранених не перейдуть числа 25,000. Особливо потерпіла Американська Сема Армія в тяжких боях біля Троїни. До цього всього треба ще додати величезні ворожі втрати у воєнному знаряддю.

СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКА ПОСУВАЮТЬСЯ ВПЕРЕД.

ЛОНДОН. — З советських звідомлень виходить, що советські частини атакують німців в боях за Харкіт з трьох сторін і всюди заломлюють німецький проти-наступ. Вони заняли Зміїв, що віддалений 21 миль від Харкова, а на заході заняли Опішню, що віддалена 24 милі від Полтави.

ПОКИДАЮТЬ УЖЕ Й ІТАЛІЙСЬКУ ЗЕМЛЮ.

БЕРН (Швайцарія). — Можна вже говорити про боротьбу за Італію, бо ті німецькі частини, що всіпи видістались з Сицилії й опинились на території Реджіо Калабрія в полудневі Італії, звідам чимськорійш забираються. Втікає і цивільна людність, бо Аліанти обстрілюють цілу полосу весь час з гармат.

МЕСИНА — ЦІЛА В РУІНАХ.

КАІРО. — Очевидці, що оглядали Месину, оповідають, що американські та британські вояки заняті наразі головню тим, щоби нагородувати останки цивільної людности цього бувшого міста. Люди вилізють з нор, бо будинків так якби не було. Ціле місто — одна велика руїна. Водопроводи пониніче.

БОТЬСЯ „СИЦИЛІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКІ“.

БЕРН. — Італійський прем'єр Бадоліо промовляв через радіо до італійського народу, а в першу чергу до населення Сицилії, ззиваючи його, щоби остало вірним „матірньому краєві“. Має це бути в звязку з тим, що Бадоліо побоюється, що в Сицилії може бути проголошена окрема „сицилійська республіка“. Промова Бадоліо була, як кажуть, „плаксива“, подібна до промов маршала Петена в Франції. Говорив на ту саму тему теж і сицилійський 83-літній провідник Орлядо, противник фашизму, відомий з своєї опозиції до президента Вилсона підчас мирових переговорів у Версаю.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Пані Рузвелт в обороні жидів

В одній з своїх останніх нотаток про щоденні переживання і передумання, що їх передає пані Елिनор Рузвелт у своїй колонії п. н. „Мій День“, по-рушила вона справу ратування жидівського народу в Європі. Про неї говорила вона з одним з провідників такої групи, що займається цією справою.

Щодо цього, про що пані Рузвелт пише у своїй колонії, є така назагал думка, що дуже часто справи, які вона порушує, відбивають те, що є в думках самого американського уряду.

Ще до певної міри природне, бо пані Рузвелт веде дуже живу діяльність як громадянка і як така стрічається постійно з різними людьми і установами, а з другого боку є дружину президента Злучених Держав і живе в Білому Домі, а через те може визнаватися на різні важні проблеми краще інших. І тому, коли вона згадала за жидівську проблему, то можна припускати, що вона стає актуальною, коли іде про її розв'язку. А це теж природне, коли брати під увагу, що наближається до повалення Гітлера і перемоги Аліантів.

Не зважаючи на те, що одні кажуть, що є жидівський наряд, а другі, що є тільки жидівська релігійна група, є фактом, пише пані Рузвелт, що переслідування жидів звели їх в останніх роках всюди до купи як одну групу. Далі пише пані Рузвелт, що як в кожного народу, так і між жидами є різні люди: добрі і злі. Та чи вони добрі чи злі — вони витерпіли в Європі більше ніж яка інша група, а „процентом вбитих жидів за останні кілька років далеко перевищає втрати, які понесла будь яка з Об'єднаних Держав в боях, які зведено у цій війні“. Так пише пані Рузвелт і є тої думки, що це належить до „здорового розсудку, щоби світ як цілість за-протестував у своїм власнім інтересі проти таких масових переслідувань, бо „ніхто з нас не буде настільки сильним, щоби встоятися проти доволі сильної групи, що рішилась трактувати нас у подібний спосіб“.

Пані Рузвелт не знає певної заради, як спасти жидів в Європі, та як знайти їм притулок, але стверджує, що всі ми будемо гірко терпіти, якщо не возьмемось направляти ось такі великі лиха, що скоїлись.

Те, що написала пані Рузвелт про переслідування і терпіння жидів, є правдиве. І так треба ставитись до справи жидівських переслідувань і того, що робити, щоби їх не було, як це вона пропонує. Та виступаючи проти жидівських переслідувань і мордів нацистами, треба одначе дбати теж і про те, щоби були зліквідовані і подібні злочинства, як от мордування мільйонів людей голодом задля політичних цілей, як це було в Україні під Советами. Згадуємо за це, бо ось ту справу чомусь збувалося мовчанкою, коли це діялось, та постійно оминається її й тепер, бож через те злочин не перестав бути злочином, що Совети стали нашим війсьним союзником. Так є, що жиди хоч мають щастя в нещасть, бо мають не тільки пані Рузвелт, але тисячі визначних голосів за собою, що за ними цілком слушно впоминаються. Віками гнетений і поневолений український наряд такого щастя не має. Та скільки то виграла моральна сторона нашої цивілізації, коли уже не „щільні світ“, але хоч такі визначні та поступові особи як пані Рузвелт знайшли хоч раз нагоду отверто нап'ятувати теж і советські морди, включно з мордами мільйонів українських людей голодом, штучно викликаним для політичних розрахунків. Бож у „новому“ світі не повинно бути місця не тільки для гітлерівських мордів, але й для всяких інших, їм подібних.

„Задні колеса“ Німеччини

Интересні вiсти прибирав у Лондоні Джордж Парсонс, кореспондент ньюйоркської Гералд-Трибуна у підготовці Німеччини для вищофантазії з теперішніх воєнних позицій і видержання аж до можливого миру на підставі переговорів, а не здачі. Вісти живо доторкають долі українців, хоч про них в кореспонденції нема згадки. Хто знає положення у Східній Європі, самий може робити висновки із новинки, поданих Парсонсом. Новинки такі:

Уже перед роком нацистський уряд пізнав, що війни не виграє, отже почав приготувати плани для врятування Великої Німеччини, колиб прийшло до застою у війні і мирових переговорів. Ці вiсти оперті на документах, які насліді до Лондону із самої Німеччини та з інших країн.

Із знаною німецькою докладністю нацисти почали щостанови зими перекладати населення між тими границями, які вони тепер завняли, щоби приготувати місце для Великої Німеччини. Колиб так прийшло до мира на підставі переговорів, вони вже малиб готову державу, організовану і розбудовану так, щоби світ міг прийняти її як конечність. Пересування населення відбувається далі. Теж і розбудова держави пригтовляється теж.

Коли брати під увагу території, що їх тепер Німеччина мiтарно заняла, плани Великої Німеччини не є пересаді. І так, із західних земель Німеччина приготує затримання лише Альзасі і Льотарінгії від Франції, а Шлезвік-Гольштайну від Данії. Зате іншаке виглядає границя закроена на Сході. Є це лінія, яку підготує Рібентроп на конференції з Молотовом у Москві після поділу Польщі в 1939 році. Тоді був план затримати незалежну Польщу, але в менших границях, імено на лопуднево-центральных землях Польщі. Булаб це Польща величини ледви одної п'ятої частини Польщі сперед воєнних часів. Це вказує, що Німеччина призналаб Росії стратегічні лінії, щоби її приборкати.

Головними жертвами цих планів булаб Чехо-Словаччина, Польща й Австрія. На підставі планів Рібентропа-Молотова Німеччини припалаб цiла Чехія, без Словаччини, цiла Австрія і дві треті Польщі.

Для виконання такого плану Німеччина почала робити підготовку в той спосіб, що ще в листопаді почала переносити польське населення з околиць Білостоку, на південь від Східної Пруссії, а також із околиць Люблина, ще даліше на південь. Поляків, здорових та сильних тілом почали насильно брати на роботу до Німеччини. Старших мужчин, жінок та дітей, почали переносити до центральної Польщі, доки не завжали, що там уже повно населення. Там імено помістали вони 352 осіб на квадратній милі простору, де перше було лише 233 особи.

Показалося, що це вже було перенаселення і не відповідало теоріям німецького географічного експерта Гавсгофера. Щоби знову не переносити поляків в інші околиці та не викликувати нового невдоволення, німці придумали інший плян ослаблення поляків. Мужчини, що перейшли 50 рік життя, а також жінки й діти, піддали масовому винищенню. Їх замикали до окремих газових кімнат і видушували при іомочи газу.

Тих німців, що їх поселено на пограничній польсько-німецькій смугі, німецька влада постягала не з самої Німеччини, але з сусідних країн, а це з Балтійських держав, з Басарабії та з України. Їх переносили німці ще в часах перед виходом німецько-російської війни і тоді як справа була гонісна. Тепер Німеччина має вже всіх національно-принципальних німців зібраних разом і вони творять підставу національно-сильної Великої Німеччини.

У цих відомостях, поданих Парсонсом нічого не згадується про долю Галичини, яку Німеччина анектувала в цілості, як колишню австрійську провінцію, безпосередньо після її окупації в німецько-російській війні. Однаке, коли східні граници Німеччини малиб покриватися з тими, які Рібентроп підготував разом із Сталіном, тоді ці граници перетягалаб колишню австрійську провінцію Галичину поперекурікою Сян і дійшлаб до Карпат. А там уже границя йшлаб на Карпатську Україну, про долю котрої теж нічого не згадує Парсонс, хоч згадує про Словачку, яку Німеччина полишає поза своїми границями та поза властивою Чехією, котру вона малаб анектувати.

АТЛАНТИЙСЬКИЙ ЧАРТЕР ТА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Хітьо хіба не сумнівається, що ці всі підкопи Атлантійського Чартеру, добровільні та мимовільні, мають йогани наслідки, коли іде про мораль громадянства союзних держав. Атлантійський Чартер побіч звiсного сформування Четверго Свобід, повноісного світа през. Рузвелтом, це наділі одиною документи, що зясовують моральну сторону війни Аліантів проти диктаторських

Західну Україну та Західну Білорусь. Має право вкусити трохи Фінляндію, а все це проти волі заінтересованих народів. Словом Атлантійський Чартер давав би їм можливість завоювати поважну частину Європи, як в часи найзвичайнішого добування старих реакційних часів. Пояснюється це ніби то потребою дістати кращі стратегічні граници, хоч смішно є думати, щоби по поконианні Німеччини хтонебуд в Європі міг Росії загрожувати. Бож новий порядок світобудови не на нових війнах, ні на стратегічних границях, але на справедливості, волі народів, а тим чинном на усуненні причини воен з міжнародного життя.

Майже таке саме пояснення Атлантійського Чартеру виході теж з польського боку. Урядові польські сфери та громадянські польські кола поміт боці воєнного фронту пояснюють собі Атлантійський Чартер як ненарушимість границь довоєної Польщі, хоч Чартер виразно говорить, що зміна границь є допускаема на бажання більшости населення країни. Ніхто хіба з поляків, включно з воєнним журналістом, полк. Матушевським, не сумнівається, яка є воля більшости населення Західної України та Білоруси, а проте скотами меморіалів засипують американські поляки Білій Дім, в яких просять та домагуються нехтувати Атлантійський Чартер, коли іде про українів.

До захитання кредиту Атлантійського Чартеру причинила теж відома дискусія в англійським парламенті в зв'язку з інтерпеліцією з боку послі лейбурістів, чи Атлантійський Чартер не потребує часом ратифікації парламентом. Подібні голоси появлялись теж і в американським конгресі. В зв'язку з такими інтерпеліціями британський премієр Чорчил відповів, що Атлантійський Чартер не потребує ратифікації, бо це не є формальний трактат, а тільки декларація, що вказує головні напрямні аліантської політики по війні. Чорчил не заперечив ваги Атлантійського Чартеру, а тільки підкреслив його інший формальний характер з боку міжнародного права. Але і це дало притоку деякому поясненню, що Атлантійський Чартер — це безвартісний документ. Висловом такої опіїні став теж і старий англійський писатель Бернард Шов, відомий все зі свого саркастичного підходу до міжнародних діячів, що зявив, що Атлантійський Чартер не варта навіть того паперу, на яким він написаний.

Моральні шкоди з підкопання вартости Атлантійського Чартеру.

Хітьо хіба не сумнівається, що ці всі підкопи Атлантійського Чартеру, добровільні та мимовільні, мають йогани наслідки, коли іде про мораль громадянства союзних держав. Атлантійський Чартер побіч звiсного сформування Четверго Свобід, повноісного світа през. Рузвелтом, це наділі одиною документи, що зясовують моральну сторону війни Аліантів проти диктаторських

режимів в Європі — нацизму, фашизму та ніппонізму на сході Азії. Немає тої моральної підстави, війна Аліантів з державами Оси моглаб виглядати на війну імперіалізму без ідейного підкладу. А якби тоді було з морально громадянства, зокрема з морально воєнка в аліантських арміях? Ідучи у бій проти гнобителів шогло людства, часто навіть добровільно, без примусового зятягнення в армію, американський моряк, морякар, чи канадський доброволець воєнка знає, що іде боротися за ідею, за старі традиції американської свободи, за англосакський підхід до волі людини. Та підкопи під Атлантійський Чартер можуть підірвати цю віру і захитати морально воєнка.

Президент Рузвелт розвіає всякі сумніви що до Атлантійського Чартеру. Мабуть мало хто з українців сумнівається в дійсну вартіст Атлантійського Чартеру, дарма, що доволі дійсність вистискала в його душу зерно зневіри. Американські українці все вірили не тільки в ідеалізм прибраной своєї американської батьківщини, але теж вірили в історичне призначення теперішнього керівника могутньої північно-американської федерації — Злучених Держав Америки, бо це була віра в якусь справедливість на світі. Ця віра американських українців найшла своє повне оправдання в зяві президента Рузвелта, що її він зложив у дводітній роковинні списання Атлантійського Чартеру, в дні 14. серпня ч. р.

Зява президента Рузвелта тим більше знаменна, що зложена вона серед двох дуже замітних обставин. Перше, зложена вона тоді, коли велика таємниця, якесь невідоме окутує Росію у її відношенні до повноісної політики в Європі. Ця непевність стає тривожити вже публичну опінію американського світа, що видно з голосів американської преси. Ця непевність викликана сумнівом, чи Росія дійсно хоче, як союзні держави, упорядкування Європи на засадах свободи людини та народів, чи на засадах російської переваги над життям мало не десятків народів середую-східної Європи, а теж і самої Німеччини. А якби так сталося, то зацо тоді проливав би кров світ демократів?

Друга обставина, що надає ваги зяві президента Рузвелта це те, що зява видана перед американсько-британськими нарадами в Канаді. Зява през. Рузвелта немов висніає, що означає та нині означає Атлантійський Чартер для президента Америки та для Бритійського Камонвелт. Це — мовляв — справа ясна. Як так, то щож таке сказав президент Рузвелт в справі Атлантійського Чартеру? Своєю зявою в справі розуміння Атлантійського Чартеру зложив президент згадою роковинні двох політичних актів: осмиліття діяння в Америці закону про суспільну безпеку (Сошіел Секюріті Ект) та дворічне списання Атлантійського Чартеру. Президент підкреслив, що стоїмо на порозі важних воєнних подій. Нині сказав він — в другій роковинні

кинути, і перед Бенедьом наразі стала страшна картина людської нужди і притиску: Він віддавна привик був слухати, що в Бориславі робота небезпечна, але зате платиться дуже добре. Правда, нужденний вид ріпників, що сотками сиділи щонеділі коло дрогобицької церкви, казав йому догадуватися, що воно щось трохи не так з тим добрим зарібком, але ніколи він не мав нагоди докладно про те вивідатися. Аж тепер нараз оповідання ріпників розкрило перед ним усю правду. Страшне, безвідрадне положення такої величезної купи народу вдарило його так сильно, що він ішов, мов оглушений, і ні про що інше не міг подумати. (Даліше буде).

Всі ріпники, що йшли прикупі, розгомнілися. Оповідання їх товариша про бориславську біду діткнуло всіх боляче. Кожний найшов щось доплатять так, що й вижити годі. Адіть, що народу йде, але того, що тут видите, то де, хіба яка сота части? Переднівок тяжкий, а ще й тепер, адіть, кара Божя! Май, а пече гадаєте, що не буде голод?... Ну, то деж нарід дінеться? Хто ще трохи чує в собі сили, то пхается сюди, щоби щось заробити. Ну, а для проми-словців це празник. Робітники-пробуло, зараз плати вривають. Достотно: роби за стільки, а не схочеш ти, зараз десять на твое місце чекає. Та й гадаєте, що не чекає? Там як виждете рано на вулицю, як поглянете: що трави-зілля, стільки народу за роботою. Та з половиною понаймають, а решта або вертає додому голіруч, або отьк переважається день. Дець води принесе, дров врубав, абощо, аби кусник хліба або ложку страви дістати. Та й така біда в наших Бориславі.

Всі ріпники, що йшли прикупі, розгомнілися. Оповідання їх товариша про бориславську біду діткнуло всіх боляче. Кожний найшов щось до-

підписання Атлантійського Чартеру, я хочу зокрема підкреслити дві його цілі та дві засади, на яких ми будемо надію на про кращий світ у майбутности. Перша річ, це респект для права кожного народу вибирати собі форму правління, під яким хоче він жити. Коли Атлантійський Чартер був перший раз підписаний, були тоді такі, що говорили, немов такий осяг є неможливий. Та тепер, нині, коли сили визвольні машинують наперед, право самовизначення стало тепер більше ніж дійсністю. Друга річ, це співпраця народів зякрена на світовій розмірі, її предметом є безпека для всіх, поправлений рівень життя світа праці, економічна допомога та суспільне забезпечення.

Це якось так зложилось — говорив президент — що нинішні роковинні збіглися з роковинами 1935 року, відкоди зачав діяти наш власний американський закон про суспільну безпеку. Цей добродійний закон дав початок, щоби усунути страх від голоду.

А даліше говорив президент: Ми тепер ведемо бій. Ми боремося по боці союзних народів, а кожин з них підписався на ті цілі та засади Атлантійського Чартеру.

Тепер стоїмо на передодні великих зворотних подій у війні. Ми рішені добути повну перемогу над нашими ворогами і визнаємо це за факт, що нашими ворогами є не тільки Німеччина, Італія та Японія, але ними є всі сили поневолення, несправедливості, які спинають похід цивілізації наперед.

Що нового у зяві президента Рузвелта?

Стисло беручи, зява през. Рузвелта операція повної на істнування Атлантійським Чартері, але вона вносить дуже багато нового через це, що розвіає всі сумніви помилкових та натяганих висновань Атлантійського Чартеру. Перший раз виразно вилаи ці слова, за якими тужив кожен американський українець, а це слово про самовизначення народів. Атлантійський Чартер говорив теж про це, але неясно. І тому натягані його розуміння. Нині немає вже сумнівів, що президент Рузвелт надає новий імпульс — президента Вілсона.

Я вже не раз підкреслював, що американська наука Вілсона про право кожного народу бути господарем на власній землі стала правдивою евангелією для українців в Європі. Українські земляки в Америці невеликі вдуматися, як кожен українець в Європі від найбільше освіченого інтелегітта до простого селянина чи робітника, вірив і нині вірить, що тільки право самовизначення народів принесе Україні волю та спокій у Європі. Ми стрічались вже й недавно за морем зі сумнівами навіть в українській пресі, чи плєбісит, який є нічим другим, а тільки технічним засобом примінити право самовизначення народів, є потрібний. Ми відкидали такі сумніви, як незгідні з американізмом та з правдивою демократією. Справедливо переведений плєбісит є найкраща форма демократичного вислову волі народу. Тому, я переконааний, що з правдивою влячністю та полєкою приймуть українці по всьому світі висношення президента Рузвелта. Воно в силі сердечними узами звязати гноблений український наряд в Європі з великим президентом та з Америкою так, як перед двадцять п'яти літами звязалися українські люди сердечною лучністю з президентом Вілсоном за його нову евангелію політичної волі народів.

Зява президента Рузвелта містить ще щось нового, хоч її це впливало з самого Атлантійського Чартеру, чєсно пояснюваного. Це зява, що Америка борється не тільки проти Німеччини, Італії та Японії, але теж проти всякого гнету на світі, проти всякої несправедливості. Що під тим розуміти, не треба бути великим політиком. През. Рузвелт виразно та не закриваючи в бавовну зявив, що Америка не думає кровю своїх синів та своїм майном допомагати, щоби одну нацистичну неволю заступити другою. Одно чужинецьке панування заступити другим чужинецьким пануванням проти волі населення та проти всякої справедливості. Чи можна що краще сказати? Та чи ще нині можна мати сумнів, що Атлантійський Чартер є історичний документ великапської ваги, як дороговак для організації повноісного кращого, свобідного світа?

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY
JOIN THE PAY-ROLL SAVINGS PLAN

Борислав Сміється (Повість)

Тому то Бенедьо співшив до Борислава, щоби винайти собі хату, поки ще наплине багато робучого люду та позамікає всі закумарки. Але йому треба було наймити хату на довший час, хоч на місяць; найти таку хату було трудніше, бо в Бориславі найбільша части усяких нір займається переплываючою людово на одну ніч, — це й найліпше виплачується власникам.

Але немало здивувався Бенедьо, коли, вийшовши за місто, побачив, що як далеко тяглася дорога, всюди по ній мрилі купки ріпників, звільна поступаючи серед туманів пороуху. Ті не ждали кіncia „хвалі Божої“, а спінатъ, щоби залучити деяку роботу. Хліб видко у кожного в брудній подоліній торбі; у деяких з торби висувалися зелені пера-

нистий корінь, буяли та розросталися. А сонце все пекло і жарило; хмари, мов дрончачі з бідними ріпниками, все надвечір збиралися на небі, а опісля, не пустивши й краплі дощу, розливалися проти ночі. По селлах, через котрі проходили ріпники, стрічалися люди, самі сумні та чорні, мов земля. Не чути було звичайних недільних сміхів та жартів по вигонах. Старші гадді гляділи то на поле, то на небо мов з яким докором, а опісля безрадні в розуці опускали руки. А Бенедьо, вєсь облитий потом і прісильий пороухом, також з важкими думами в серці, минав ті бідні села, що примірали тепер з голоду на переднівку і ждали не страшнішого переднівку на будуче.

— Обернися, Господи, ласкою своєю на мир християнський! — долітали до Бенедя важкі молитви селян майже з кожного обійств. А небо гяділо на них аж полове, сонце пекло, мов наняте, а хмари, худі, біляві та прозирчесті, лівно волоклися з заходу.

Прикро ї нудно зробилося

Бенедьові йти самому серед п'яті мизерії. Він прилучився до одної громадки ріпників.

— А куди Бог провадить? — питали вони Бенедя по звичайних привітаннях.

— Туди, куди й вас, — відповів Бенедьо.

— Ну, алé він не до ям?

— Та ні, я муляр.

— То, може, де буде що нового муруватися?

— А так, я вже наймлений. Тут ось той... Гаммершляг будувати новий... Бенедьо занувся. Він не вірив у Леонів паровий млин і вперед, але тепер, бесідуючи з ріпниками, почув мимоволі, що сказав би велику нісенітницю, колиб їм повів про паровий млин.

— ...нову нафтарню, — докінчив він.

— Ну, то Богу дякувати, що буде хоч трохи якої нової роботи, — сказав одиін ріпник. — Чєнь і чоловік там деяк притулється.

— Або що, при ямах нема роботи? — спитав Бенедьо.

— Ей, чому не було би, — відповів ріпник і махнув рукою. — Та що з' того, коли

платять так, що й вижити годі. Адіть, що народу йде, але того, що тут видите, то де, хіба яка сота части? Переднівок тяжкий, а ще й тепер, адіть, кара Божя! Май, а пече гадаєте, що не буде голод?... Ну, то деж нарід дінеться? Хто ще трохи чує в собі сили, то пхается сюди, щоби щось заробити. Ну, а для проми-словців це празник. Робітники-пробуло, зараз плати вривають. Достотно: роби за стільки, а не схочеш ти, зараз десять на твое місце чекає. Та й гадаєте, що не чекає? Там як виждете рано на вулицю, як поглянете: що трави-зілля, стільки народу за роботою. Та з половиною понаймають, а решта або вертає додому голіруч, або отьк переважається день. Дець води принесе, дров врубав, абощо, аби кусник хліба або ложку страви дістати. Та й така біда в наших Бориславі.

Всі ріпники, що йшли прикупі, розгомнілися. Оповідання їх товариша про бориславську біду діткнуло всіх боляче. Кожний найшов щось до-

Нові способи одягання й харчування війська

Теперішня, справді світова, війна ведеться у різних під- і різноманітних обставинах, всілякими новими, дотепер нечужими способами. Через те годі втримувати в армії ту одностайність, яка була характерною цілою майже всіх військ у попередніх війнах. Інакше треба одягати воїна, що обороняє холодних верхів острова Атту біля Аляски, а інакше того, що бореться в розпарених джунглях Бурми чи на полях Сиддлії. Цілий штаб знавців і спеціалістів приготував одяг, лаштунки й харчі для воїнів Дядька Сема залежно від того, куди їх закинула доля й наказ команди.

За вказівками тих знавців відкинуто всі старі, священі традиції приписи і звички, коли тільки вони показались непридатними для успішного ведення модерної війни. Наслідком того американський воїн у бойовому лаштунку став навіть на вигляд цілком неподібним до свого старшого з минулої війни. За те його боекратність значно збільшилась.

На чолі Відділу Дослідів і розбудови Армії Злучених Держав, який керує модерним постачанням збройних сил Америки, стоїть полковник Джордж Ф. Доріот, бувший фабрикант і колишній голова промислово-торгового факультету при Гарвардському Університеті. Його штаб складається з знавців, що основно знають всі деталі продукції взуття, одягу, консервів, сушених харчів, хемікалів і всіякого роду „лестик“, що заступають гуму, дерево й металі. Ті знавці винайшли або пристосували для війни нові роди черевиків і чобіт, легеньку одяг, непромакальні плащі і шаптра, легкі апарати для відвуживлення, нові роди сушених харчів, дезинфекційні прилади й ліки та багато інших новин у воєнному лаштунку модерного бійця.

Прикладом цієї „організованої винахідливості“ може бути „джунглевий чобіт“. В перших місяцях війни показалося, що звичайні черевиків чобіт воїнів дуже швидко нищяться у мокрих джунглях. Цяв'яшки ржавіли, кілки й дротва вигнивали, а шкіра швидко розмакала і розлазилась. Знавці від шевства й матеріалів взяли негайно до праці і незабаром почалась масова продукція „джунглевих чобіт“, що мають підбиття й хлявля з грубого непромакального полотна, підшови з гуми з попереками, щоб не ховалась та вкладки з тканини, щоб нога спочивала вигідно і не пріла. Шнурівки при цих чобітах зроблені з найлону, який не засихає і не розма-

ба би було 120 кораблів, кожний з ладунком 10,000 тон. Так як є, вистарчить 20 кораблів. Між сушеними, чи там „відводними“, харчами, що їх вживає армія, є молоко, яйця, сир, ярина, зупи і порошки для приладжування напиктів.

Нові військово мило включає складники, що роблять його свого роду „антикою“. Воно добре для прання, миття, голєння, помагає на опалєння сонцем, злагідное укушення комах, охороняє від деяких укушень, а крім того має присмак цукорків, так що його можна вживати як пасти до зубів. Крім того жовніри мають зі собою пігулки, які дезинфектують кожну воду і роблять її придатною до пиття. В маленьких бляшанках жовніри мають плин, який випущений на повітря перемінюється негайно в газ, від якого зараз же гинуть всі мухи в кімнаті, бараку чи шатрі.

Для боротьби з докучливою навалюю вошей, які не тільки не дають спати, але теж розносять тиф, модерні воїни мають окремі дуже зручні прилади. Є це мішки, підшиті кавчуковою болонюю, з невеликою кишенєю на дні. В цю кишеню кладеться пляшечка з плинною отруєю, що є сполукою метилу і брому. В мішок два або три воїни кладуть всю свою одяг і зав'язують її цупко. Після того роздується кишеню з пляшечкою, отрує перемінюється у газ і за кілька хвилині воші і гниди гинуть. Такі мішки для відвуживлення знаходяться при кожній сотні чи батерії та на кожному перевозочному пункті.

З інших родів лаштунку найбільш помітним є новий американський шелом. Він лекцій, твердий і накладається на менший шелом з пластичної маси. Цей спідній шелом покритий для охорони від сонця. Металевий накладається в бою. Вони обидва сперті на підкладках, які допасаються до голови так, що між шеломом і головою проходить повітря. Це улаження не нагріває голови. Крім того металевого шелому можна вживати як ведро на воду.

Манерки (полеві пляшки) на воду зроблені теж з целюлозної маси. Вони не дзелюютьься тоді, як потрібна тиша, не розбиваються і не гнуться. Холодна вода в них довго остає холодною, гаряча кава чи чай не стигнуть, ані не печуть рук так, як у металевих манерках.

Багато винаходів, пристосованих для війни, будуть вжиточні і в мирний час. Вони поширяться по цілому світі, тому що Об'єднані Держави обмінюються своїми досвідами й винаходами, так що досягнення кожної з них стають спільним майном всіх.

Загальна Рада — ФЛІС.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРОТИДІЛАТИ ПРОТИ-УКРАЇНСЬКІЙ ПРОПАГАНДИ — ЦЕ ОБОВ'ЯЗОК НАС УСІХ.

Залучаю для есенуального вжитку редакції число „Дні Понгстави Виядкєйтор“ з 15. Серпня, в якому є моя коротка відповідь Волтерови Липменови на його статтю про те, що „Польща находитесь між Росією та Німеччиною“, в якій звертаю увагу на Україну, що є між Польщею і Росією як і на те, що Україна повинна стати самостійною державою, окремою від Росії й Польщі. При тій нагоді хотів би я написати кілька слів до нашого громадянства.

Не звертаючи уваги на те, чи маємо свої пресові бюро чи комітети для оборони українського імені й права українського народу на вільне життя, нам усім треба дбати, принаймні у своїх місцевостях, щоб відірвати проти-українську пропаганду. Це дуже важна справа, бо при тій нагоді можемо передавати правду про український визвольний рух. Тепер повно всілякої пропаганди, а такої, щоб обстоювала самостійну Україну нема. Але зате є повно проти-української пропаганди, себто такої, що представляє, як український нарід нібито своєї самостійності не видигає й її не домагається. Ось таку писанину, російську, польську, большевицьку, чи яку іншу, можна використовувати на те, щоб подавати більше фактів про українську державність. Американські газети, як що поміщують одне, то дають звичайно місце й на відповідь, чи виснаження, якщо вони річеві й написані в приличній тоні. Поміщують вони часом і такі бесіди як от адв. Малицького з Клівленду, що була поміщена в клівлендській пресі, а про що ми мали нагоду читати в Свободі. Це теж дуже добре. До цього додаю, що добре було б навіть використовувати деякі статті в Свободі, а переклавши з них найважливіші аргументи на англійську мову, використовувати їх в американській пресі.

Нема нам у тій роботі чого боятись, бо ми стоїмо за правду, за слушну справу. Я певен, що й такий Липман розумів би краще українську справу, якби так почув, як її розуміють та відчувують от хоч би американські українці. Те, що сказав тепер президент Рузвельт про Атлантійський Чартер, дає нам усім добру нагоду пристосувати те до України і до українського народу. І в такий спосіб ставити цю справу перед американським громадянством і так представляти її в американській пресі.

Тільки не ждім, щоб це хтось за нас зробив. Робім самі!

о. С. Мусійчук,
Понгстави, О.

415 БІЛІОНІВ ВИДАТКІВ НА ВІЙНУ

Наперед про самий „біліон“. Так американці означають те, що в Європі називають мільярдом. А мільярд це тисяча мільйонів. У письмі ми зазначаємо його як 1,000,000,000. Життя людини не вистарчає, щоб нарахувати мільярд одиниць. Треба чотири генерації на обчислення мільярда. Донедавна це видатки американського жорбу не перевищали суму біліонна доларів. А ось у місяцю липню 1943 видатки на саму війну в Злучених Державах дійшли до суми шість і пів біліонна, в цифрах 6,500,000,444 дол. Найшлися люди, що зробили закид федеральному урядови, чому цей видаток в липні був на пів біліонна менший ніж був у червні нашого року. Бо зменшення видатку значить зменшення воєнної продукції.

Одначе, коли оголошено видатки за липень, того самого дня публіка теж перерахувала побювання Роберта Дутона, голови конгресової комісії способів, чи населення зможе покрити з податків видатки обраховані на покриття воєнних коштів, а ці податки мають принести 12,000,000 дол. При цій нагоді почали обраховувати загальні кошти війни і дорахувалися. Департамент торгівлі обчислив, що до кінця червня 1943 р. самі лише азійські держави видали 300,000,000 дол. Коли рахувати, що держави Осі видали своїми грошми на війну а вартості 115,000,000 американських дол., то вийде, що загалом теперішня війна коштує 415 біліонів дол.

Економісти тим разом перерахувалися. Вони думали, що тоталітарні держави можуть дістати від населення тільки готових продуктів, кілька потрібно, а лише малу решту заплатити позичкою. Тимчасом навіть Росія накладає воєнні позички, а при помочи льотерії сплачує відсотки. Так само Німеччина позичила багато від банків і платила добрі відсотки.

Японія вхопилася іншої системи. Вона позичила гроші від банків, а потім сплачувала їх частинно при помочи інфляції. Тепер пробує Японія стабілізувати ціни й розділ продуктів, щоб мати докладний перегляд фінансів, а зате привнеодне своїх громадян до опадностей, інакше банки не мали б грошей. Примусово оцадність завела Німеччина, тепер Англія. Там теж занедаєно не засаду, що кожен мусить платити без належного опусту для вдержання родини, але зате податковець дістає обцянку, що йому звернуть по війні надвишку податку. Подібну систему сплачування надвишки плянють тепер у Злучених Державах.

НІМЦІ ГРОМИЛИ ГАЛИЦЬКИХ ЖИДІВ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), (ОНА). — З Будапешту повідомляють, що німецька окупаційна влада в Галичині улажувала жидівські погроми. Організувала їх під час жидівських свят. Погроми відбувалися в Городенці, Косові, Заболотіві, Кутах і в Снятині. Кого не вбили погромщики, того німці відіслали в концентраційні табори.

На основі поданих з Будапешту інформацій є причини ввірити, що німецька влада в Галичині казала кого погромщики мають вбивати, а кого

ні, бо вони вбивали виключно старців, жінок і дітей, а здорових, дорослих жидів лишали в спокою. Іх опісля арештовано й післано до праці при будові німецьких фортифікацій. Робітничі жидівські табори находитесь в Тернополі, Дрогобичі, Станиславові, Бокні й у Львові.

Галицькі втікачі на Мадярщині оповідають, що наслідком організованих німцями жидівських погромів, галицькі міста і місточка майже цілком опустіли. Жидівські квартали ограбовано й спалено, а як не спалено, то вони стоять щикають вбивати, а кого

Persian Lamb

\$400
(PLUS TAX)

ФУТРО

тут ілюстроване, є вироблене з найкращих шкір PERSIAN LAMB у найновішій моді TUXEDO STYLE, ціна лише \$400.

Маємо на складі футра з PERSIAN LAMB від \$200 до \$650 у різних розмірах і модах. Також маємо багато шкірок PERSIAN LAMB, посортованих у жмутки. Вибірте жмутку із цих шкірок, а ми зробимо футро до вашої особистої вдоволи.

Пам'ятайте, що ПОВЕРХ ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ фірма **МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО** виробляє футра найкращої якості за найменшою ціною.

КУПИТЕ ФУТРА
— з —
ДОВІРЯМ
— у —

MICHAEL TURANSKY
350 Seventh Ave., New York City
Between 29 & 30 Sts.
16th Floor
Lackawanna
4-0973

Отворено щодня до 6. год. веч. В суботу до 5. год. веч.

An Artistic Portrait Bust of

TARAS SHEVCHENKO

BE THE FIRST TO OWN A COPY OF THIS ORIGINALLY CREATED WORK OF ART!—ONLY LIMITED QUANTITY REPRODUCED.

IDEAL FOR BOOKENDS

Made of plaster composition with your choice of an exquisite bronze finish or an antique ivory tint.—Seven inches high.

Created by the talented Ukrainian artist, MARY STADNYK

PRICED at \$4.50 each (Postage paid on cash orders) prepaid.

STADNYK'S UKRAINIAN ARTS STUDIO
1996 East Avenue, Rochester 10, N. Y.
Phone: MONROE 8172 J

УКРАЇНСЬКІ „ДЕСЯТНИКИ“ В ГАЛИЧИНІ.

ЦРІХ (Швайцарія) (ОНА). — Німецька преса доносить, що для того аби видістати з Галичини якнайбільшу кількість хліба, німці назначили там українських десятників. Кожний десятник має нагляд над десятма господарствами і повинен старатися, щоб ці господарства зібрали й віддали німцям якнайбільше хліба.

Німецькі газети подають, що в давнім станіславській повідстві назначено девять тисяч українських десятників. Вони повинні наглядати за тим, щоб селяни на час оралі, щоб в відповідну пору засівали поле, щоб на час сапали кукуруди, та щоб не стягалися з живими. Хто не виконував свого обов'язку і саботував продукцію збіжжя, того німці строго карають.

ЧИСТКА ПО СТРІЛЯНИНІ. — Ця знімка знята в Сиддлії. Бачимо американських воїнів, як вичищують дуло гармати, яка обстрілювала довший час ворожі позиції.

